

کتاب «بانو فاطمه»

خانه دوستی

اعتبار سند: اولویت ۱

تطبیق متن با سند: اولویت ۲

اسناد و مدارک متون

الأمالی (للسدوق)، ص ۲۵۷، المجلس الرابع و الأربعون

عَنِ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ ع فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ (يُؤْفُونَ بِالنَّذْرِ) قَالَ:

مَرَضَ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ ع وَهُمَا صَبِيَّانِ صَغِيرَانِ فَعَادَهُمَا رَسُولُ اللَّهِ ص وَ مَعَهُ رَجُلَانِ فَقَالَ أَحَدُهُمَا يَا أَبَا الْحَسَنِ لَوْ نَذَرْتُ فِي ابْنَيْكَ نَذْرًا إِنَّ اللَّهَ عَاقَبَهُمَا فَقَالَ أَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ شُكْرًا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ كَذَلِكَ قَالَتْ فَاطِمَةُ ع وَ قَالَ الصَّبِيَّانِ وَ نَحْنُ أَيْضًا نَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَ كَذَلِكَ قَالَتْ جَارِيَتُهُمْ فَضَّةٌ فَالْبَسَهُمَا اللَّهُ عَافِيَةً فَأَصْبَحُوا صِيَامًا وَ لَيْسَ عِنْدَهُمْ طَعَامٌ فَانْطَلَقَ عَلَيَّ ع إِلَى جَارٍ لَهُ مِنَ الْيَهُودِ يُقَالُ لَهُ شَمْعُونُ يُعَالِجُ الصُّوفَ فَقَالَ هَلْ لَكَ أَنْ تُعْطِيَنِي جِزَّةً مِنْ صُوفٍ تَغْزِلُهَا لَكَ ابْنَةُ مُحَمَّدٍ بِثَلَاثَةِ أَصْوَاعٍ مِنْ شَعِيرٍ قَالَ نَعَمْ فَأَعْطَاهُ فَجَاءَ بِالصُّوفِ وَ الشَّعِيرِ وَ أَخْبَرَ فَاطِمَةَ ع فَقَبِلَتْ وَ أَطَاعَتْ ثُمَّ عَمِدَتْ فَغَزَلَتْ ثَلَاثَ الصُّوفِ ثُمَّ أَخَذَتْ صَاعًا مِنَ الشَّعِيرِ فَطَحَنَتْهُ وَ عَجَنَتْهُ وَ خَبَزَتْ مِنْهُ خُمُسَةَ أَقْرَاصٍ لِكُلِّ وَاحِدٍ عَدَدًا وَ صَلَّى عَلَيَّ ع مَعَ النَّبِيِّ ص الْمَغْرِبِ ثُمَّ أَتَى مَنْزِلَهُ فَوَضَعَ الْخَوَانَ وَ جَلَسُوا خُمُسَتَهُمْ فَأَوَّلُ لُقْمَةٍ كَسَرَهَا عَلَيَّ ع إِذَا مَسْكِينٌ قَدْ وَقَفَ بِالْبَابِ فَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ مُحَمَّدٍ أَنَا مَسْكِينٌ مِنْ مَسَاكِينِ الْمُسْلِمِينَ أَطْعَمُونِي مِمَّا تَأْكُلُونَ أَطْعَمَكُمْ اللَّهُ عَلَى مَوَائِدِ الْجَنَّةِ فَوَضَعَ اللَّقْمَةَ مِنْ يَدِهِ ثُمَّ قَالَ -

فَاطِمَةُ ذَاتُ الْمَجْدِ وَ الْبَقِيَّةِ	يَا بِنْتَ خَيْرِ النَّاسِ أَجْمَعِينَ
أَمَا تَرَيْنِ الْبَائِسَ الْمُسْكِينِ	جَاءَ إِلَى الْبَابِ لَهُ حَنِينٌ
يَشْكُو إِلَى اللَّهِ وَ يَسْتَكِينُ	يَشْكُو إِلَيْنَا جَائِعًا حَزِينٌ
كُلُّ أَمْرٍ بِكَسْبِهِ رَهِينٌ	مَنْ يَفْعَلِ الْخَيْرَ يَقِفُ سَمِينٌ
مَوْعِدُهُ فِي جَنَّةٍ رَهِينٌ	حَرَمَهَا اللَّهُ عَلَى الضَّعِيفِينَ
وَ صَاحِبُ الْبُخْلِ يَقِفُ حَزِينٌ	تَهْوِي بِهِ النَّارُ إِلَى سَجِينٍ
شَرَابُهُ الْحَمِيمُ وَ الْغَسْلِينُ	

فَقَبِلَتْ فَاطِمَةُ ع تَقُولُ -

أَمْرُكَ سَمْعٌ يَا ابْنَ عَمٍّ وَ طَاعَةٌ	مَا بِي مِنْ لُؤْمٍ وَ لَا وَضَاعَةٍ [وَ لَا ضَرَاعَةٍ]
غَذِيْتُ بِاللَّبِّ وَ بِالْبِرَاعَةِ	أَرْجُو إِذَا أُشْبِعْتُ مِنْ مَجَاعَةٍ
أَنْ أَلْحَقَ الْأَخْيَارَ وَ الْجَمَاعَةَ	وَ أَدْخُلَ الْجَنَّةَ فِي شَفَاعَةٍ

وَعَمَدَتْ إِلَى مَا كَانَ عَلَى الْخَوَانِ فَدَفَعَتْهُ إِلَى الْمُسْكِينِ وَبَاتُوا جِيَاعًا وَاصْبَحُوا صِيَامًا لَمْ يَذُوقُوا إِلَّا الْمَاءَ الْقَرَّاحَ ثُمَّ عَمَدَتْ إِلَى الثَّلَثِ
الثَّانِي مِنَ الصُّوفِ فَغَزَلَتْهُ ثُمَّ أَخَذَتْ صَاعًا مِنَ الشَّعِيرِ فَطَحَنَتْهُ وَعَجَنَتْهُ وَخَبَزَتْ مِنْهُ خَمْسَةَ أَعْدَدَةٍ لِكُلِّ وَاحِدٍ عَدَدًا وَصَلَّى عَلَى الْمَغْرِبِ
مَعَ النَّبِيِّ ص ثُمَّ أَتَى مَنْزِلَهُ فَلَمَّا وَضِعَ الْخَوَانُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَجَلَسُوا خَمْسَتَهُمْ فَأَوَّلَ لُقْمَةً كَسَرَهَا عَلَى عِذَا يَتِيمٍ مِنْ يَتَامَى الْمُسْلِمِينَ قَدْ وَقَفَ
بِالْبَابِ فَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ مُحَمَّدٍ أَنَا يَتِيمٌ مِنْ يَتَامَى الْمُسْلِمِينَ أَطْعُمُونِي مِمَّا تَأْكُلُونَ أَطْعَمَكُمْ اللَّهُ عَلَى مَوَائِدِ الْجَنَّةِ فَوَضَعَ عَلَى
عِ اللُّقْمَةَ مِنْ يَدِهِ ثُمَّ قَالَ-

فَاطِمَةُ بِنْتُ السَّيِّدِ الْكَرِيمِ	بِنْتُ نَبِيِّ لَيْسَ بِالزَّيْنِمِ
قَدْ جَاءَنَا اللَّهُ بِذَا الْيَتِيمِ	مَنْ يَرْحَمُ الْيَوْمَ فَهُوَ رَحِيمٌ
مَوْعِدُهُ فِي جَنَّةِ النَّعِيمِ	حَرَمَهَا اللَّهُ عَلَى اللَّئِيمِ
وَصَاحِبُ الْبُخْلِ يَقِفُ دَمِيمٌ	تَهْوِي بِهِ النَّارُ إِلَى الْجَحِيمِ

شَرَابَهَا الصَّدِيدُ وَالْحَمِيمُ

فَأَقْبَلَتْ فَاطِمَةُ ع وَهِيَ تَقُولُ-

فَسَوْفَ أُعْطِيهِ وَلَا أَبَالِي	وَأَوْثِرُ اللَّهَ عَلَى عِيَالِي
أَمْسُوا جِيَاعًا وَهُمْ أَشْبَالِي	أَصْغَرُهُمَا يُقْتَلُ فِي الْقِتَالِ
بِكَرْبَلَاءٍ يُقْتَلُ بِاغْتِيَالِ	لِقَاتِلِيهِ الْوَيْلُ مَعَ وَبَالِ
يَهْوِي فِي النَّارِ إِلَى سَفَالِ	كُبُولُهُ زَادَتْ عَلَى الْأَكْبَالِ

ثُمَّ عَمَدَتْ فَأَعْطَتْهُ جَمِيعَ مَا عَلَى الْخَوَانِ وَبَاتُوا جِيَاعًا لَمْ يَذُوقُوا إِلَّا الْمَاءَ الْقَرَّاحَ وَاصْبَحُوا صِيَامًا وَعَمَدَتْ فَاطِمَةُ ع فَغَزَلَتْ الثَّلَثَ الْبَاقِي
مِنَ الصُّوفِ وَطَحَنَتْ الصَّاعَ الْبَاقِي وَعَجَنَتْهُ وَخَبَزَتْ مِنْهُ خَمْسَةَ أَقْرَاصٍ لِكُلِّ وَاحِدٍ عَدَدًا وَصَلَّى عَلَى الْمَغْرِبِ مَعَ النَّبِيِّ ص ثُمَّ أَتَى
مَنْزِلَهُ فَقَرَّبَ إِلَيْهِ الْخَوَانُ وَجَلَسُوا خَمْسَتَهُمْ فَأَوَّلَ لُقْمَةً كَسَرَهَا عَلَى عِذَا أُسِيرٍ مِنْ أَسْرَاءِ الْمُشْرِكِينَ قَدْ وَقَفَ بِالْبَابِ فَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا
أَهْلَ بَيْتِ مُحَمَّدٍ تَأْسِرُونَنَا وَتَشْدُونَنَا وَلَا تُطْعِمُونَنَا فَوَضَعَ عَلَى عِ اللُّقْمَةَ مِنْ يَدِهِ ثُمَّ قَالَ-

فَاطِمُ يَا بِنْتَ النَّبِيِّ أَحْمَدَ	بِنْتُ النَّبِيِّ سَيِّدِ مُسَوِّدَ
قَدْ جَاءَكَ الْأَسِيرُ لَيْسَ يَهْتَدِي	مُكْبَلًا فِي غُلَّةٍ مُقَيَّدَ
يَشْكُو إِلَيْنَا الْجُوعَ قَدْ تَقَدَّدَ	مَنْ يُطْعَمُ الْيَوْمَ يَجِدُهُ فِي غَدَ
عِنْدَ الْعَلِيِّ الْوَاحِدِ الْمُوَاحِدِ	مَا يَزْرَعُ الزَّرَّاعُ سَوْفَ يَحْصُدُ

فَأَعْطَى [فَأَعْطَنَهُ] وَلَا تَجْعَلِيهِ يَنْكَدَ

فَأَقْبَلَتْ فَاطِمَةُ ع وَهِيَ تَقُولُ-

لَمْ يَبْقَ مِمَّا كَانَ غَيْرُ صَاعٍ	قَدْ دَبِرَتْ كَفِّي مَعَ الذَّرَّاعِ
شَبْلَايَ وَاللَّهِ هُمَا جِيَاعُ	يَا رَبِّ لَا تَتْرُكْهُمَا ضِيَاعُ
أَبُوهُمَا لِلْخَيْرِ ذُو اصْطِنَاعِ	عَبْلُ الذَّرَّاعِينَ طَوِيلُ الْبَاعِ
وَمَا عَلَى رَأْسِي مِنْ قِنَاعِ	إِلَّا عَبَا نَسَجَتْهَا بِصَاعِ

وَعَمَدُوا إِلَيَّ مَا كَانَ عَلَى الْخَوَانِ فَاتَوْهُ وَبَاتُوا جِيَاعًا وَاصْبَحُوا مُفْطَرِينَ وَ لَيْسَ عِنْدَهُمْ شَيْءٌ قَالَ شُعَيْبٌ فِي حَدِيثِهِ وَ أَقْبَلَ عَلَى الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ عَ نَحْوِ رَسُولِ اللَّهِ وَ هُمَا يَرْتَعْشَانِ كَالْفِرَاحِ مِنْ شِدَّةِ الْجُوعِ فَلَمَّا بَصُرَ بِهِمُ النَّبِيُّ ص قَالَ يَا أَبَا الْحَسَنِ شَدَّ مَا يَسُوؤُنِي مَا أَرَى بِكُمْ أَنْطَلِقُ إِلَى ابْنَتِي فَاطِمَةَ فَانْطَلَقُوا إِلَيْهَا وَ هِيَ فِي مِحْرَابِهَا قَدْ لَصِقَ بَطْنُهَا بِظَهْرِهَا مِنْ شِدَّةِ الْجُوعِ وَ غَارَتْ عَيْنَاهَا فَلَمَّا رَأَاهَا رَسُولُ اللَّهِ ص ضَمَّهَا إِلَيْهِ وَ قَالَ وََا غَوَّاهُ بِاللَّهِ أَنْتُمْ مُنْذُ ثَلَاثٍ فِيمَا أَرَى فَهَبْطَ جَبْرِئِيلُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ خُذْ مَا هَيَّا اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِ بَيْتِكَ قَالَ وَ مَا أَخْذُ يَا جَبْرِئِيلُ قَالَ هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ حَتَّى إِذَا بَلَغَ - إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَ كَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا

امام صادق **7** از پدرشان در مورد آیه (يُؤْفُونَ بِالَّذِينَ) فرمودند:

حسن و حسین **8** که کودک بودند بیمار شدند رسول خدا **6** با دو مرد به عیادت آنها آمدند. یکی از آنها گفت ای ابو الحسن اگر برای دو فرزندت نذری می کردی خدا آنها را شفا می داد. فرمودند: سه روز به شکرانه خدا روزه می دارم و فاطمه **3** هم چنین گفت و حسن و حسین **8** هم گفتند ما هم سه روز روزه می داریم و کنیزشان فضا هم چنین نذری کرد. خدا جامه عافیت به بر آنها نمود. صبح نیت روزه داشتند و طعامی نداشتند امیرالمؤمنین **7** نزد همسایه یهودی خود شمعون که شغل پشم داشت رفتند و فرمودند: می توانی مقداری پشم به من بدهی که دختر محمد **•** برایت برسد و سه صاع جو در عوض آن بدهی؟ گفت آری: مقداری پشم با جو به آن حضرت داد و او به فاطمه **•** خبر داد و قبول کردند و اطاعت نمودند و یک سوم پشم را رسیدند و یک صاع جو را برداشتند آسیا کردند و خمیر کردند و پنج عدد نان از آن پختند، برای هر تن عددی. حضرت علی **7** نماز مغرب را با پیغمبر خواندند و به منزل آمدند و سفره گسترده و هر پنج نشستند افطار کنند اول لقمه را که حضرت علی **7** برداشتند مسکینی به در خانه ایستاد و گفت درود بر شما ای اهل بیت محمد، من مسکینی از مساکین مسلمانم مرا اطعام کنید از آنچه می خورید خدا از طعام بهشت به شما بخوراند. لقمه را از دست نهادند و فرمودند:

فاطمه ای صاحب مجد و یقین	ای دخت خیر الناس کل اجمعین
بر در نبینی بینوا یک مسکین	ایستاده می نالد زار و غمین
دارد شکایت با خدا آن کمین	هر که کند خیر بگردد سمین
موعد او هست بهشت برین	کرده خدایش به بخیلان حرام
صاحب بخل است مدامی حزین	آتش دوزخ بردش در سچین
نوش حمیم است و همی با غسلین	

حضرت فاطمه **•** رو به حضرت علی **7** کردند و گفتند:

ای ابن عم امر تو سمع و طاعت مرا نه پستی است و نی ملامت

گزارش مدرک یابی کتاب های کتابخانه دبستان فضیلت

تو را خوراک از خرد و براعت
پيوست با نیکان و با جماعت
مرا امید است از این مجاعت
روم به فردوس ابا شفاعت

و هر چه در سفره بود برداشتند و به مسکین دادند و گرسنه خوابیدند و جز آب نجشیدند و سپس ثلث دوم پشم را برداشتند و رسیدند و صاعی از جو برگرفتند و آسیا کردند و خمیر کردند و پختند و پنج عدد نان فراهم کردند و برای هر سری عددی. حضرت علی **7** نماز مغرب را با پیغمبر **6** خواندند و به منزل آمدند و چون سفره گسترده و پنج تن نشستند و حضرت علی **7** اول لقمه برگرفتند یتیم مسلمانی بر در خانه ایستاد و گفت: درود بر شما خانواده محمد، من یتیم مسلمانم، از آنچه خود می خورید به من بدهید خدا به شما از خوراک بهشت عطا کند. حضرت علی **7** لقمه از دست نهاده و فرمودند:

فاطمه دخت سید کریمان
باشد بخیل دائم از ذمیمان
دخت پیمبری نه از لثیمان
می کشدش به آتشی چه سوزان
می نوشد از صدید و از حمیمان

فاطمه **3** رو به ایشان کرده و فرمودند:

می دهمش بی باک من عطا را
شب را گرسنه باشند این دو شبل ما را
برمی گزینم بر همه خدا را
کشته شود کوچکترش فکارا
در کر بلا ربوده گردد زارا
بر قاتلش صد وای و صد خسارا
دوزخ کشد او را بته ز نارا
پندش بود سنگین تر از نصاری

سپس هر چه در سفره بود به آن یتیم دادند، قسمت سوم پشم را رسیدند و آخرین صاع جو را آسیاب کردند و خمیر نمودند و پنج عدد دیگر برای هر سری عددی از آن پختند. حضرت علی **7** نماز مغرب را با پیغمبر **6** خواندند و به منزل آمده و سفره گسترده و اول لقمه را که حضرت علی برگرفتند، اسیری از مشرکان از در خانه آواز داد: ای خاندان محمد ما را اسیر کنید و در بند نمائید و خوراک ندهید. حضرت علی **7** لقمه را از دست بر زمین نهاده و فرمودند:

فاطمه ای دخت نبی احمد
آمد اسیری بر درت بی مسند
دخت نبی سید مسدد
در بند ناتوانیش مقید
دارد شکایت از مجاعه بیحد
اطعام امروزت بیابی در غد
نزد خدای واحد موحد
زارع درو کند هر آنچه کارد
بده تو مگذار که گردد فاسد

حضرت فاطمه **•** فرمودند:

زان جو نمانده است غیر صاعم
شبلان من گرسنه در کنارم
که نان کند دو دست و هم ذراعم
وامگذارشان خدای کردگارم
که بابشان در خیر شد پناهم
با دست نیرومند او براهم

گزارش مدرک یابی کتاب های کتابخانه دبستان فضیلت

نه معجزم بسر نه بر کف آهم به جز عبا که بافته ام بصاعی

هر چه در سفره بود برگرفتند و به آن اسیر دادند و همه گرسنه خوابیدند و صبح را روزه نبودند و چیز خوردنی هم نداشتند.

شعیب در حدیث خود می گوید: حضرت علی **7**، امام حسن و امام حسین **8** را نزد رسول خدا **6** آوردند در حالی که چون جوجه

از گرسنگی می لرزیدند. چون پیغمبر **6** آنها را به این حال دیدند فرمودند: ای ابو الحسن به سختی مرا بد آید آنچه بر شما به نظر آید، بیا نزد دخترم فاطمه برویم، و همه نزد فاطمه آمدند و ایشان در محرابشان بودند و از گرسنگی شکمشان به پشتشان چسبیده بود و

چشمهایشان به گودی رفته بود. چون رسول خدا **6** ایشان را دیدند در آغوشش کشیده و فرمودند: به خدا استغاثه کنم که شما سه روز است به این حالید. جبرئیل فرود آمد و گفت: ای محمد، بگیر آنچه را خدا برای خاندانت آماده کرده است، فرمود چه بگیرم؟ گفت هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ - گذشته است بر انسان دورانی که به یاد نبوده تا رسید به اینجا که إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا - این است پاداش شما و کوشش شما مورد قدردانی است.